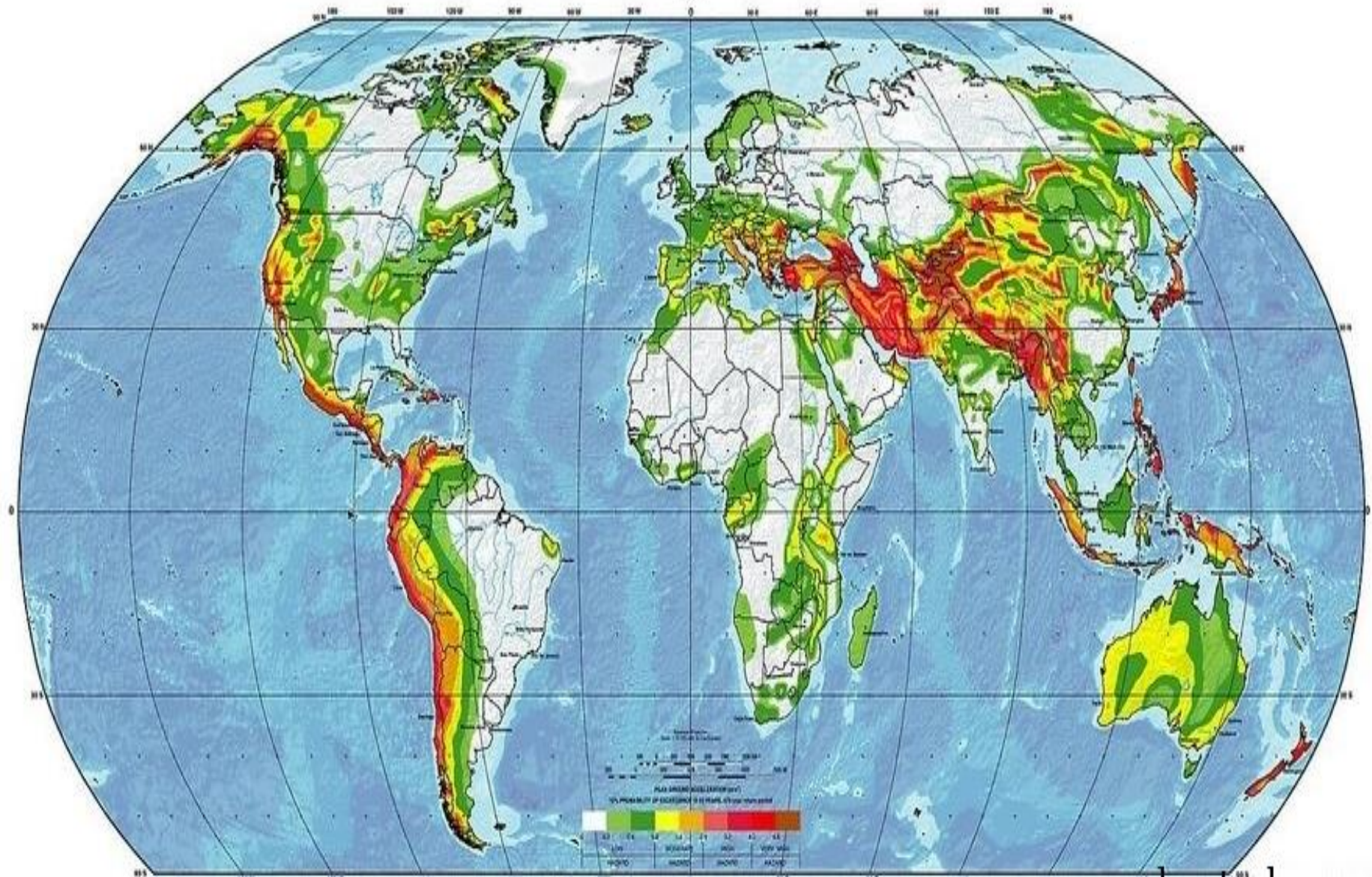
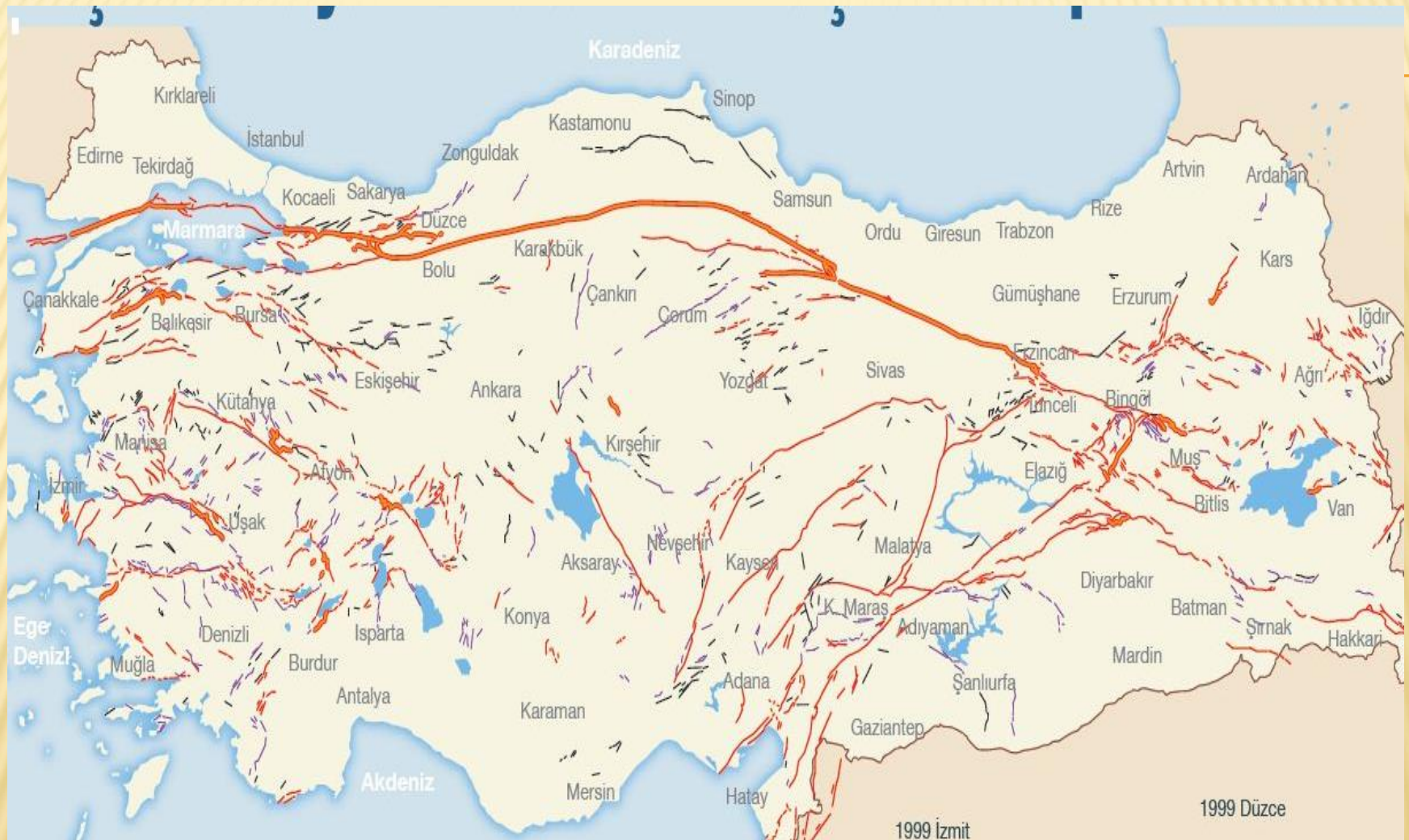

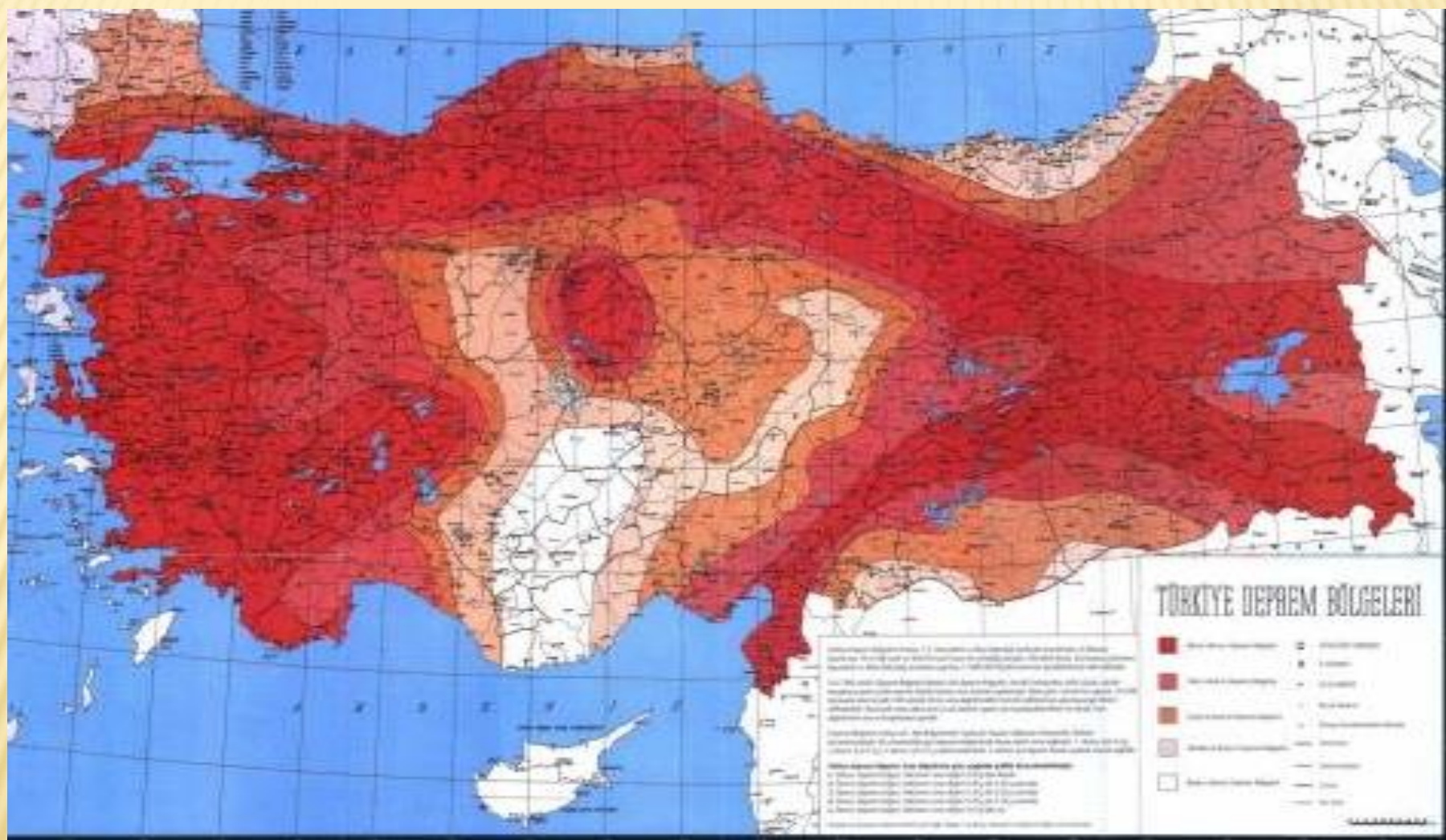
PROF.DR. NECATİ DEDEOĞLU

BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI

TÜRKİYEDE DEPREMLERE NİÇİN HEP HAZIRLIKSIZ YAKALANIYORUZ?

DEPREM BÖLGELERİ

Normal bir yapının 50 yıllık ekonomik ömrü içinde %90 ihtimal ile bu ivme değerlerinden fazla bir yüklenmeye maruz kalmayacağı tahmin edilmektedir.

1. Derece deprem bölgesi: beklenen ivme değeri 0.40 g 'den büyük
2. Derece deprem bölgesi: beklenen ivme değeri 0.40 g ile 0.30 g arasında
3. Derece deprem bölgesi: beklenen ivme değeri 0.30 g ile 0.20 g arasında
4. Derece deprem bölgesi: beklenen ivme değeri 0.20 g ile 0.10 g arasında
5. Derece deprem bölgesi: beklenen ivme değeri 0.10 g 'den az

g: yer çekimi(981 cm/s^2).

DEPREMLER SÜRPRİZ DEĞİL !

- ✘ Topraklarımızın %95'i, nüfusumuzun ve sanayimizin % 98'i deprem riski altında
- ✘ Topraklarımızın % 42 si, nüfusun % 50'si birinci derece risk bölgesinde
- ✘ Türkiye'de son 100 yılda şiddeti 4.9'un üzerine 128 deprem yaşandı. Depremlerde toplam 83 bin 818 kişi yaşamını yitirdi.

DEPREMLER, SELLER, ÇIĞLAR, TOPRAK
KAYMALARI,VOLKAN PATLAMALARI BİRER
DOĞAL OLAYDIRLAR.

Bir doğa olayı, bilimden, akıl ve teknikten uzak
uygulama ve politikaların ve insan hırs ve
açgözlülüğünün sonucunda **AFETE**
dönüşmektedir

Açıkta "Afet bölgesi" işte bu. 44 köyde enkaz kaldırma çalışmaları sürüyor. Bir yandan yıkıntıların altında yeni cesetler çıkıyor, bir yandan açıkta kalan yurttaşlara yardıma çalışılıyor. Anasız babasız, büyüksüz kalmış çocuklar, evladından olmuş yaşlılar yıkıntılar arasında donmuş gibi. Sanki hepsi, "bir iki gün önce

şurada bizim hane vardı, ailecek başımızı sokardık" diyor ve taş yığınlarına, molozlara, kırık kalasalara bakıp iç çekiyor. Hem cana hem mala vuran felaketten her nasılsa kurtulmuş birkaç köpek, birkaç horoz-tavuk, ortalıkta dolaşıp tablodaki trajedi unsurlarını artırıyor. (Fotoğraf: MEHMET GÜLTEKİN)

"Evler, çok yağmurda bile erir, yıkılır"

Yolda şoförümüz anlatıyordu

Çamura su katıp kerpiç kalıp yaparız tuğla gibi, duvarı böyle örer, aralarını çamur sıvarız. Şimdi taşla yapıyoruz, gene aralarına çamur sıvayarak, temel yarım metre, 1 metre. Üstüne kalın odunlar atar, gene kalın bir tabaka çamur dökeriz. 30 kamyon taş gider, masrafı 400 bin lira.

NİZ SOM

ERZURUM — Depremin en can aldığı ilçe Horasan. Erzurum'dan Horasan'a gidiyorken, taksi şoförü ile konuşa ko-

ruş. Kerpiç kalıplarının aralarına çamur sıvayarak duvarlar çıkar, evi yaparız. Ama artık böylesi olmuyor. Genellikle taştan yapıyor. Taşların arasına yine çamur sıvayarak.

— Evin temeli?

— Yarım metre, 1 metre bir

— Sulak yerlerdeki çimenleri toprağı ile kalıp halinde kesip duvar öreriz.

— Evin tavanı nasıl kapatılır?

— Kalın ağaçlar atarız. Ağaçların arasına tahta döşer üzerine yine çamur dökeriz.

— İyi de bu toprak evler ilk depremde yıkılmaz mı?

— İlla deprem olması şart değil. Çok yağmur yağdı mı bizim evler sabun gibi eriyip yıkılırlar.

Şoförümüz bir de maliyet hesabı yaptı bizim için.

İki oda bir sofa kerpiç ev için 30 kamyon taş lazım. 8 bin liradan 240 bin lira. 80 bin lira kereste 90-100 bin lira da ustaya gider. Yuvrak hesap en az 400

şında ayrı tek bir oda. Gelen konuklar için. Ahır odası ise ahırın içinde kışın oturtmak için yapılan bir oda. Amaç hayvanların sıcaklığından yararlanmak. Büyük baş hayvanlar ahırda küçük baş hayvanlar "kom"da barınıyor. Ahır ya da kom'lar da genellikle çamurdan yapılıyor.

Karayolundaki tabelada yazdığına göre, Horasan'ın merkez nüfusu 10.200. Şimdilerde 15 bin geçmiş. İlçenin sokakları kalabalık. Sora sora kaymakamlığı buluyoruz ama, kaymakam yerinde değil. Hemen karşıda boş bir dükkânı deprem irtibat bürosu yapmışlar. Kaymakam burrada çalışıyor. Büronun önünde polisler. Karşıda yurttaşlar bekliyor. Kaldırımın kenarına kamu

ya doğru ilerliyoruz. Fakat görevli polisler "Giremezsiniz. Kaymakam sizinle görüşemez" diyorlar. Çaresiz büronun önünden uzaklaşıp halkın arasına karışıyoruz. Horasanlılar'ın bakışları altında yürüyoruz. Görevimiz yurttaşlarla konuşmak. Fakat kolay değil. Sanki "Halimi zi görüyorsun. Hâlâ ne istiyor sunuz" diyorlar. Bakışları ile insanı erip yok ediyorlar. Yine konuşmak gerek.

— Geçmiş olsun, başınız gelsün.

— Sağ olun.

— Kaymakamla görüşmek. Köylere gitmek istiyorduk. Ama hangisine?

— Maslahat (Müşavir) Kalkale, Gerek, Çamlıkka. Ama Yokun ve Akın Bütün

SABAH

● 15 MART 1992 PAZAR

STAR İLE BİRLİKTE 2900 LIRA

TÜRKİYE'NİN
EN
ÇOK
SATAN
GAZETESİ
NUMARA

İskambil kağıdı gibi çöktü

**Bu manzaranın hesabı
mutlaka sorulmalı**

İşte çok katlı köpek bir devlet binası.. Yanındaki binalar sapsağlam dururken o harabeye dönmüş. Bu çürük binaların içinde yüzlerce insan can verdi. Enkaz altında ölümler pençeleşen yüzlerce kişi daha var. Yardıma koşan askerler insanüstü çaba gösteriyorlar. Hiç değilse, bu son felaket ders alabilecek mi? Bu yazılanlar, söylenenler yine bir kaç gün sonra unutulup hırsızların yaptıkları yanlarına mı kalacak?

Bu binaları kim yaptı!

Erzincan'da toprak evler avakta kalırken coşunluluğu

AFET ZARARINI AZALTMAK İÇİN NE YAPMALI?

- ✘ Ankara'da bilgisayarlı kumanda odaları, UMKE'ler, kurtarma timleri, uydu telefonları şovdur, yararı sınırlıdır
- ✘ Depremlerde ölümlerin %95'i ilk 24 saat içinde gerçekleşir. En uygun koşullarda bile kurtarma ekipleri 3 gün sonra ulaşabilir. Binlerce ev yıkılıyor; kurtarma ekibi hangisine?
- ✘ Kentlerimiz alüvyon zeminde kötü yapılmış betonarme sivil ve kamu binalarıyla, köylerimiz çamurla harç yapılmış, taş veya kerpiç, toprak damlı binalarla dolu.
- ✘ Daha da kötüsü, bunlar inşa edilmeye devam ediliyor
- ✘ Afetlere temel ve çağdaş yaklaşım afet sonrasında yardım yetiştirmek değil olası afetleri belirlemek, afeti önlemek, bu mümkün değilse, zararını azaltmak ve hazırlıklı olmaktır

Ölü sayısı 122

Evren: Yaralarınız sarılacak

Cumhurbaşkanı Evren, Başbakan Uluşu ve üç bakan deprem bölgesinde inceleme yaptılar. Narman'da konuşan Evren, "Devlet elinden geleni yapıyor. Bu yaralar sarılır, yeter ki birlik ve beraberliğimizi bozmayalım" dedi.

Halk yeni bir deprem korkusuyla sağlam kalan yapılara da girmiyor. Paşinler, Narman, Horasan ve Sarıkamış ilçelerine bağlı köylerde tüm okullar tatil edildi.

lerin borçları ertelendi. Genelkurmay Başkanlığı da deprem bölgesinde askerlik şubesine kayıtlı bulunan yedek subay ve erlerle bölgede yakınları bulunan subay ve astsubaylara izin verildiğini açıkladı.

Adapazarında, Ada .
pazarında yer yerinden oynuyor-
du.

Sosyal Sigortalar hastahanesi
(Sonu Sa. 7 Sü 2 de)

hayı tesisleri de ... önemli-
dir. Bunlardan en önemli-
leri arasında vagon fabrika-
sı, şeker fabrikası, ağır ba-
(Sonu Sa. 7 Sü. 5 de)

Demirel: Acı yaranın sarılması için her tedbir alınacaktır

Başbakan Adapazarında gazetecilerle
görüştü, her imkânın kullanılacağını söyledi

ADAPAZARI, 23 (A. A.) —
Deprem felâketi dolayısıyla Konya gezisini iptal ederek bu sa-
bah erken saatlerde Adapazarı'na gelen Başbakan Süleyman De-
mirel, depremde zarar gören yerlerdeki incelemelerinden sonra
İkinci Tümen Karargâhında düzenlenen bir brifingte il...

z yığını
(in Ezer)

en fo-
sayfa-

çok genl düzeyindeki yurtla-
ar ucuz, hem de yaşam biç-

de,
evre
öre-
dar
do-
rla-
i

nü-
ev-
na-
ne-
ce
la-

Afet konutları dökülüyor

■ ERZURUM (AA) -

Erzurum ve Kars'ta 30 Ekim 1983 depreminden sonra yaptırılan afet konutlarının büyük bölümünün, hatalı yer seçimi ve kullanılan malzemenin kalitesizliği yüzünden kendiliğinden yıkılmaya başladığı öne sürüldü. Atatürk Üniversitesi Karaman Karabekir Eğitim

1994 Cankaya

Depremden sonra belli bir süre telefonlarımızı kullanamadık. Bu neden kaynaklandı?

Öncelikle insanlar afet anında evlerini terk ettiler. Daha sonra telefon hatlarına aşırı yüklenme oldu. Her baz istasyonunun taşıma kapasitesi vardır. Örneğin; 2 megabyte linkle bağlantı yapılması

ankesörlü telefonlar ve ev telefonları ücretsiz hale getirildi.

Olası depremlerde böylesi olumsuzlukların yaşanmaması için ne tür çalışmalar yaptınız mı?

Elbette yaptık. Acil durum santralleri oluşturduk. Şu anda bu santraller, tüm testleri yapılmış bir şekilde hazır

yıkılmaması için düzenekler oluşturuldu. Transmisyon alternatif yolları sağlandı. Örneğin; Kocaeli-İstanbul arasında transmisyon ortamına alternatif yollar oluşturduk. Birkaç yoldan iletişim ağı kuruldu. Birine bir şey olması halinde bir diğerini kullanabileceğiz. Mobil(NMT) telefonların tüm baz istasyonlarının yeniden bakımı yapıldı. Yeni baz istasyonları ilave edildi. Hasar gören binalarımız onarıldı.

İzmit Büyükşehir Belediyesi İtfaiye Daire Başkanı Emin Pehlivan: Depreme Hazırlıksız Yakalandık

17 Ağustos depremi sonrası kurtarma çalışmalarında itfaiye nasıl bir rol üstlendi?

Depremde bize verilen görev, itfaiye teşkilatlarının kuruluş, görev ve eğitim çalışmalarına ait yönetmelikte belirtilmiştir. Burada yangınlara müdahale etmek, söndürmek, yangınların çıkmaması için önlem çalışması yapmak, her türlü teknik kurtarma olaylarına katılmak ve zararsız hale getirmek, bir de son olarak herhangi bir afet

dönemde depremden sonra Türkiye'de 10 tane Bölge Müdürlüğü kurulmuştur. Buralarda her türlü araç gereç, ekipman alınmıştır ve bunların görevi sadece afetlere müdahale etmektir.

Yeterli ekip ve donanımına sahip misiniz?

Şu anda İzmit İtfaiyesinde 85 tane profesyonel itfaiyeci görev yapıyor. Bunun yanında bizim Gönüllü İtfaiyecilik adlı hayata geçirdiğimiz yeni bir projemiz var. Gönüllü İtfaiyecilik projesinde de 53 tane

gönüllü itfaiyecimiz bulunmaktadır. Toplam yaklaşık 140-150 kişilik bir personel ile çalışıyoruz.

Peki bu yeterli mi? Hayır yeterli değil. Türkiye'nin her yerinde olduğu gibi İzmit'te de yetersiz. Normal şartlarda dünya standartlarına baktığımız zaman bir yerleşim birimindeki itfaiyeci sayısı yerleşim yerinde yaşayan her 1000 kişiye bir itfaiyeci düşecek şekilde standart haline getirilmiştir. Bu şekilde bir hesapla yaptığımız zaman İzmit'te de kaç tane itfaiyeci olması gerektiğini bulabili

se altındaki imzanın şahıs ve hüviyeti
 02 811634 seri nolu resimli taadikli mi
 e İstanbul, Bayoğlu, Kadimehmet, 019-02,
 kayıtlı 6.8.1967D.lu Elif den doğma Ali
 ÇİFLİ ye ait olup dairede yammda imza
 sayılarım. Bodokuz yuzdoksaniki yılı ocak
 odinci Cuma günü, 17.1.1992
 Bakırköyl. Noteri
 Rengin Hamutou

verilerek katılımcı listesinin oluşturulması ve her ne surette olursa olsun bu sarfların
 açılması,

3-Kazanacak numaraların, içini göstermeyen torba veya kutulardan numaralı topların
 çekilmesi suretiyle belirlenmesini müteakip, bu numaraları taşıyan sarfların çekiliş bnyeti
 tarafından açılarak piyango çekilişine iştirak için gerekli koşulları ihtiva edip etmediklerinin
 kontrol edilmesi, koşulları ihtiva etmeyenler yerine geçmek üzere minhasıran bu çekilişlerin
 yenilenmesi,

4-Kazanan talihlilerin ...ları ik-

Şantajcı televizyon STAR-1'in kasıtlı ve yalan yayınına sadece bu belgeler bile yeter...

Şantajcı STAR-1, SABAH'la ilgili çirkin iftira kampanyasını sürdürüyor. Önce, STAR-1'in SABAH aleyhine başlattığı iftira kampanyasının nedenleri üzerinde duralım.

1) SABAH, bu şantajcı kuruluşa reklam vermek "Pisliği ödüllendirmek olacağından", STAR-1'e

reklam vermeyi bir süredir durdurdu. Böylesine büyük bütçeli SABAH Gazetesi'nin STAR-1'den çekilmesi diğer reklam verenleri de etkiledi. 2) SABAH, her karanlık gördüğü olayda olduğu gibi, İMAR BANKASI ile ilgili olayların üzerine de gitti. STAR-1'in arkasındaki İMAR

EKİ: Teminat Mektubu
 Proforma Fatura
 Kampanya Programı

Kesin Teminat Mektubu

T.C.

MILLİ PIYANGO İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
 ANKARA

Tarih 04.1

Mektup No.

Sart: K

Karenizce yapılan işlemler sonucunda SABAH YAYINCILIK AŞ.'NİN OKUYUCULARIN
 ETTİĞİ 9 ADET SUZUKİ MARKA OTOMOBİL TEMİNATI
 gini taahhüt eden müteahhit/müşteri SABAH YAYINCILIK AŞ.//
 ...nın işle ile ilgili kanun ve vartname hükümlerine göre ve

BANKASI mevduat
 müşterisine karşı zor duruma
 düştü.

3) SABAH, STA
 ve bu şantajcı t
 geride bırakarak
 oranında 1 nur
 SHOW TV'ye
 Kısaca üzerinde
 bu üç madde l
 çirkin iftira ka
 arkasındaki g
 anlatmaya ye

Demirel: Takdir-i ilahi

ANKARA - Erzincan'da incelemeleri tamamladıktan sonra Ankara'ya dönerek Bakanlar Kurulu'nu toplayan Başbakan Süleyman Demirel, afele yönetmeliğinin 53. maddesi gereğince Erzincan'da olağanüstü hal ilan ettirdi.

Başbakan Süleyman Demirel, dün sabah saat 09.00'da beraberinde bazı bakanlar olduğu halde Erzincan'a gitti. Demirel ile birlikte, devlet bakanları Cavit Çağlar, İbrahim Tez ve Erman Şahin, Bayındırlık ve İskan Bakanı Onur Kumbarcıbaşı, Sağlık Bakanı Yıldırım Aktuna ile Milli Savunma Bakanı Nevzat Ayaz da Erzincan'da.

remde, enkaz altından çıkarılan ölü sayısının 268 olduğu açıklandı. Tümgeneral Osman Ilgaz tarafından verilen brifingde ayrıca, o saate kadar 266 kişinin ayakta tedavi gördüğü, 251 yaralının çevre il ve ilçelere gönderildiği belirtildi. Günde 360 ton su, 60 ton akaryakıt, 50 ton gıda malzemesi ihtiyaçları olduğunu kaydeden Tümgeneral Ilgaz, acilen 3 bin 500 çadır, 2 bin 500 soba, 12 bin battaniye ve 40 seyyar mutfak talebinde bulundu.

Demirel, daha sonra Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ı karşılamak için havaalanına hareket etti. Özal'la yolda karşılaşan Demirel, kendisine, aldığı bilgi ve izlenimlerini aktardı. Özal ve Demirel, daha sonra

26 öğrenci olduğu sanılıyor. 3 İşhanı, 6 banka, 6 otel yıkılmış. Şimdi devlet bütün teşkilatıyla işin başındadır. Hastaneler kurulmuş, çalışıyor. 100 kadar doktor, 500'e yakın sağlık personeli oraya erişmiştir. Kızılay olay yerindedir. Çadır hastaneler, sahra hastanesi kurulmuştur. Silahlı Kuvvetlerimiz her zaman olduğu gibi kahramanca bu yaraları sarmaya çalışıyor. 2 bin 560 er, 163 subay kurtarma işinde görev almışlardır. Bugün öğleye kadar bin çadır, 6 bin 900 battaniye intikal etmiştir. 2 Bin 500 çadır ihtiyacı vardır. Kızılay 4 bin 500 çadır yola çıkarmıştır."

Demirel, "Halk kolay kolay binaların içine girmez ve zelzelenin etkilerini

İşte gerçek

STAR-1'deki doğrusuna ge
 Önce şuna dil
 gerekir: SABAH
 kampanyada
 kampanyada
 Piyango İdar
 noter huzuru
 SABAH ailes
 kimsenin ta
 SUZUKİ ara
 Talihli Nura
 kilometre a
 teslim alını

KADER DEĞİL CİNAYET

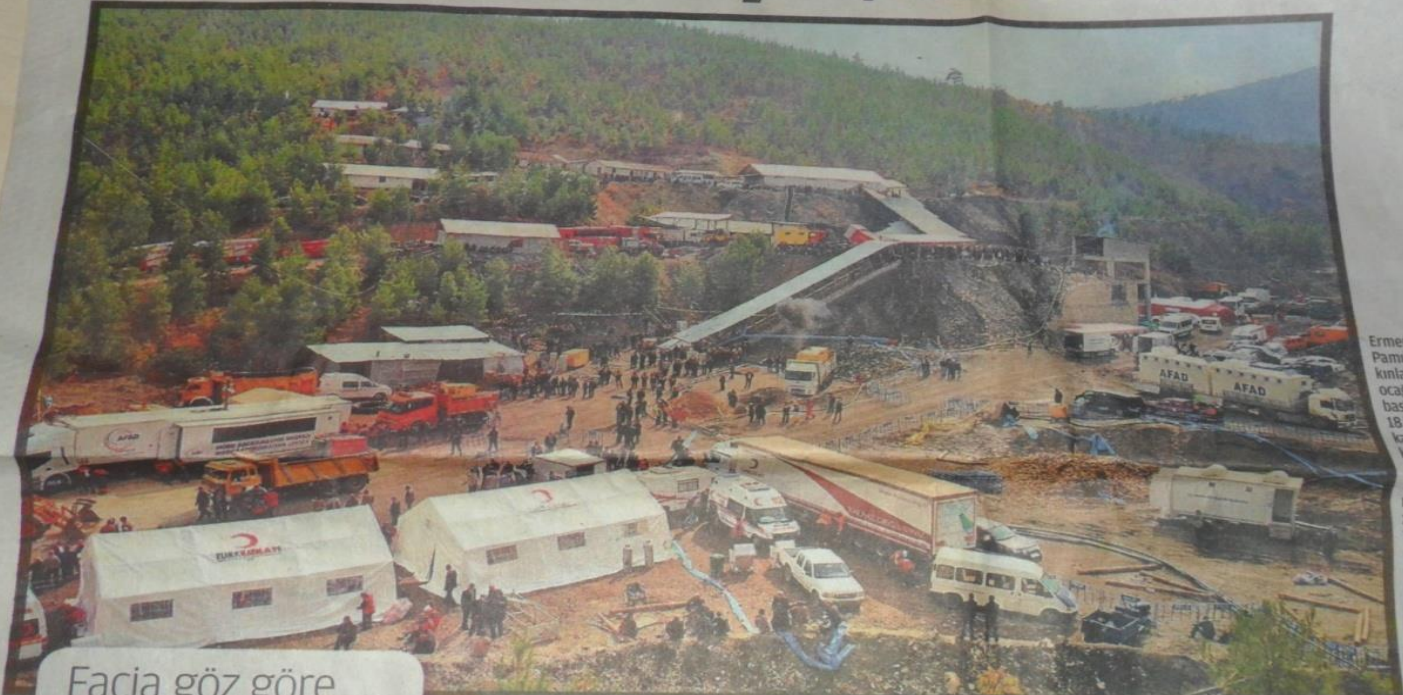
Korkulan oldu

ŞARTNAMEYE UYULMADI: Birinci derecede deprem bölgesi sayılan Erzin için, 1940 yılında özel bir deprem şartnamesi hazırlandı. Buna göre, yapılacak binalara kat sınırlaması getirildi. Ayrıca, binalarda kullanılacak betonun kalitesinden, demirin miktarına, yerleştirilmesine kadar bir çok şart konuldu. Önceki gece meydana gelen deprem, binaların büyük bölümünde bu şartnameye uyulmadığını ortaya çıkardı.

ERKAN ÇELEBİ - Hüsnü SAVAŞ / İSTANBUL, (Hürriyet)

MADEN KAZALARINDAN DERS ALIYOR MUYUZ?

Ders alınmadı: Aynı kaza 2 yıl önce de yaşanmış

Facia göz göre göre geldi

Ermenek'te madene su baskını sonrasında işçilere hâlâ ulaşılama-
masının yanında işletmedeki bir dizi
ihmal yine gündemde. Madende
çalışan işçilerin anlattığı ihmallere
özetle şöyle:

İKİ HAFTA ÖNCE DİPDEDİĞİLAN ÇALIŞMALAD

Maden ocaklarında kangren haline gelen sıkıntılar hep büyük faciaların ardından gündeme geliyor. Soma'daki ihmallere dün gibi tazeyken Ermenek'te de benzer bir olay yaşandığı ortaya çıktı. Madende çalışan işçilerden biri ocakta 2 yıl önce de aynı kazanın yaşandığını, o dönem suyun 22 günde boşaltıldığını söyledi.

Ermenek ilçesinin Pamuklu köy ya-
kınlardaki maden
ocaklarında yaşanan su
baskını sonrasında
18 kişinin mahsur
kalması ile ilgili
kurtarma çalışmaları
dün de devam etti.
Su seviyesini düşür-
me çalışmalarında
zorluklar yaşandı.
Tahliye borularının
sürekli patlaması
yüzünden boşaltma
işlemlerinde istenen
sonuca ulaşılmadı.
FOTOĞRAF: ZAMAN,
SİRİN KABAKCI

ÜSAME ÜNAL ERMENEK

kadar su doldu. O dönem suyu 22 günde boşaltıldığını söyledi.

Sobadan sızan gaz sonu oldu

Isparta'da bir eczanede çalışan 19 yaşındaki genç kız, gece sobadan sızan karbonmonoksit gazından zehirlenerek hayatını kaybetti.

Isparta'da bir eczanede çalışan 19 yaşındaki genç kız, gece sobadan sızan karbonmonoksit gazından zehirlenerek hayatını kaybetti. Edinilen bilgiye göre olay, İstiklal Mahallesi'nde meydana geldi. Ailesiyle oturduğu evde odasındaki sobayı yakan 19 yaşındaki Emine Uysal, bir süre sonra uykuya daldı. Sabaha karşı kızlarının odasına giren anne ve babası, kızlarını hareketsiz yataarken buldu. Olay yerine gelen sağlık ekipleri, Uysal'ın karbonmonoksit gazı zehirlenmesi sonucu hayatını kaybettiğini belirledi. Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi'ndeki otopsinin ardından genç kızın cenazesi Karaağaç Mezarlığı'nda toprağa verildi.

KAPAK

Pekdemir İnşaat A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Sami Pekdemir:

Acılardan Ders Alındığına Kesinlikle İnanmıyorum..

Deprem sonrası yapılan hasar tespit çalışmaları, sizce yüzeysel mi yapıldı?

Türkiye depreme hazırlıklı bir ülke değildi, zaten hiçbir konuda da değil. Bu işler bir anlamda paldır küldür yapıldı. Dolayısıyla sağlıklı yapıldığını düşünmüyorum. Deprem gibi bir afetten sonra ne yapacağımızı çok bilemedik. Giderek depremi daha iyi tanımamız, deprem sonrasında yapılan vavınlarla oldu.

kaynaklar kullanılmadığı için, yapılan onarımlardan başarılı sonuçlar alınabileceğini düşünmüyorum. Tabii içlerinde sağlam yapılmış binalarda var. Mesela; bankalar yeterli maddi kaynaklara sahip oldukları için, binalarının onarımlarını ya da güçlendirmelerini çok güzel yaptılar.

Olası depremleri düşündüğümüzde,

deprem bölgesinde şu yapılamaz, şu kadar kat çıkılamaz diye bir şey yok. Ama deprem bölgesinde, deprem inşaat tekniği kullanılmalıdır. Burada bataklığın üzerine bile 50 katlı bina yapılabilir. Yeter ki onun bilgisine sahip olalım ve getireceği bedeli ödeyebilelim.

17 Ağustos ve 12 Kasım depremlerinden sonra bölgemizdeki

DEPREM DOSYASI

Adapazarı'nda sanayiden vazgeçilmiyor, imar planı '1 milyon kişilik' nüfus için yapılıyor

epremden ders alınmadı

EKİNCİ

İZARİ - Bir tarafta Sapanca en yanı başından Karadeniz'e Sakarya Nehri, öbür taraf-
eşsiz kaynağın yarattığı yem-
ri, ovaları, vadileri yıllardır
lansız sanayileşme" ve "be-
artmanlar" kentleşmesi...
1999 depremi, işte böyle-
uz" bir buluşmanın yarat-
tış yapılaşmayı" yerle bir
apılaşmayla yitirilen bin-
yarattığı "radikal duygu-
yılı Adapazarı 2000"leri-
ni şöyle verdi: "Bun-
apılar sadece 2 kat ol-
güvenceli yerlerde de 3

ri'ndaki 2 katlı yapılarda ölenlerin sayısı 100'ü geçmiyor. Demek ki 1967 depremi sonrasında da alınan 2 kat kararına uyulsaydı, kent böylesine yükselme-
seydi, 1999 depremini de binlerce kişi yi-
tirmeden atlatabilirdik..."

Yine Adapazarı'nda son depremden sonra gözlenen "zemin iyileştirme" çabalarının da "doğru ve güvenilir olmadığına" değinen Sakarya İl Deprem Bi-

gedeki gözlemlerden anlıyoruz ki bu sorunun yanıtı ne yazık ki "hayır"...

Sadece yapılaşma için, "2 kat, bilemedin 3 kat olsun" deniliyor ama bu tür bir düşük yoğunluklu yapılaşmanın asla yanıt veremeyeceği "sanayileşme" ve "metropolleşme" sevdası tüm canlılığıyla sürüyor... Yakın gelecekte bu sevdanın ürünü olacak yüksek nüfus ve bina yoğunluğunu "karşılayabilmek" için, yi-

olarak "büyükşehir belediyesi" (!) statüsü verilerek kurulmaya başlanmış.

Teknik kongrede "yeni planlama stratejileri" hakkında bilgiler veren ve "Adapazarı Büyükşehir Belediyesi" olarak bu çalışmaların yapıldığını "övuerek" dile getiren genç ve zarif bir "şehir plancısı" namını dinlerken şaşkınlıktan not bile alamıyorum: "Hanlı, Hendek ve Söğüt'deki 3 organize sanayi bölgesine

Tüm bunları, "deprem sonrası planlama kararları" olarak anlatan, üstelik duvara asılı plan paftalarında da "gösteren" şehirci hanıma ve kongredeki diğer belediyecilere sorduğumuz şu sorular ise yanıtsız kalıyor: "Bu organize sanayi bölgeleri depremden önce kararlaştırılmıştı; yanlış olduğunu doğa gösterdi; neden sürdürülüyor?.. Yine Karadeniz kıyaşındaki özel (İpek Yolu Vadi-

sında neler yaptığını" da anlatan Sakarya Vali Yardımcısı İdris Kurtkaya diyor ki: "Adapazarı kent merkezinin sivilin bozuk olduğunu deprem kanıtıydı. Bu alanın boşalıp kentin doğru yere yapılması artık kaçınılmaz."

Peki ama bu yeni kent yine KAF zergâhında bir "sanayi kenti" mi ola yoksa doğasıyla ve kültürüyle "şık" bir Adapazarı mı kurulacak?

Bu ikincisine şimdiden "engel plansız sanayileşme ve serbest için yer seçimi konusunda da" lediye hem valilik sözcüleri şuleyerek tartışmayı noktalyorlar bu kararları da zaten merkezli aliyor, bize de uygulaması kaln na karşın özellikle belediyec karşı çıkma hakkını kullanı nündeki ısrarı sorumuzun d değeri yok, çünkü "biz üs

Adapazarı'nda felaketin bilançosu: Adapazarı'nda 17 Ağustos depremi sonrasında Afet Bölge Koordinatör Valiliği'nin belirlemelerine göre 3 bin 890 kişi öldü, 5 bin 180 kişi yaralandı. 24 bin 687 konut ve 5 bin 146 işyeri ağır hasar gördü. Orta ve az hasarlılarla birlikte Adapazarı'nda toplam hasarlı konut sayısı 70 bin 222, hasarlı işyeri sayısı 11 bin 480, sanayi kuruluşu 126. Adapazarı'nda 41 prefabrik kentteki 9 bin 757 konutta 40 bin kişi yaşıyor.

HABERLER

Hastaneler olağanüstü duruma hazırlıksız

İzmir Tabip Odası yetkilileri, normal koşullarda bile 'felaket görünümündeki' hastanelerin acil durumlara hazırlıksız olduğunu söylediler

İZMİR (Cumhuriyet Ege Bürosu)- Türkiye'de hastaneler ve acil servisler, "Olağanüstü durumlar için" hazırlıksız. İzmir Tabip Odası yetkilileri, normal koşullarda bile kendi başlarına birer "Felaket görünümündeki" hastane ve acil servislerin, gerçek bir felaket durumuna karşı tamamiyle hazırlıksız olduğunu söylüyorlar.

İzmir Tabip Odası ve Dünya Sağlık Örgütü'nün işbirliğiyle düzenlenen "Olağanüstü Durumlarda Sağlık Hizmetleri" kursu sürüyor. Kursta, hastane temsilcileri,

felaket oluşacakmış gibi hazır olması gerektiğini söyledi. Espinoza, felaketlerin bütün dünyada aynı olduğunu, ancak bazı ülkelerde hazırlık ve önlem alınmadığı için kayıpların daha fazla olduğunu vurguladı.

Eğitim çalışması sırasında söz alan Halk Sağlığı uzmanı Prof. Dr. Necati Dedeoğlu, bir çok depremde hekim olarak görev yaptığını anımsatarak, şunları söyledi:

dönemde oluşturduğu çok boyutlu sağlık sorunları bulunduğunu belirterek, bunların başında bulaşıcı hastalıklar, beslenme bozuklukları ve genellikle ihmal edilen ruh sağlığı ile ilgili bozuklukların geldiğini söylediler. Bir felaketten sonra yaşanan panik ve kaostan sonra ruhsal çöküntü dönemi geldiğini kaydeden yetkililer, yardım örgütlerinin felaket bölgesinden çekilmesinden sonra kaderleriyle başbaşa kalan insanların,

yeniden normal yaşamaya dönme savaşı verirken, çok boyutlu yeni sağlık sorunlarıyla karşı karşıya kal-

Bir çok depremde görev aldığını söyleyen Prof. Dr. Necati Dedeoğlu, depremlerden sonra kamuoyu ve yetkililer

HASTANELER DEPREME HAZIR MI?

2009 TTB araştırması 74 il, 449 hekim

Sizce çalıştığınız hastane olağandışı duruma hazır mı?

Evet	% 9.6
Hayır	% 73.3
Bilmiyorum	% 15.4

Afetlerde en çok ihtiyaç duyulan hastaneler depremlerde ilk devre dışı kalan kurumlardır. Hazırlıklı olmadıkları gibi, yıkılırlar, duvarları çatlar, içindeki techizat kırılır, bozulur, elektrik, su kesilir

En Şiddetli Deprem: Gerikalmışlık

Depreme, insanoğlunun kötü alinyazısı ya da Tanrının cezalandırması olarak bakmamak gerek. Yerleşmelerin en uygun yere kurulması, depreme dayanıklı yapı yapılması sonucunda depremi en az zararla atlatmak olanaklı.

Prof. CEVAT GERAY

Doğudaki son depreme ilişkin ilk bilgiler can ve mal kaybının sayın Cumhurbaşkanı'nın deyişiyle "sanıldığından daha büyük" olduğunu gösteriyor. Bir gazete haberinin başlığı bunu özetliyor: "Depremi zararı şiddetinden büyük." Hem ülkemize, hem de öbür ülkelere ilişkin gözlemler, gelişmişlik düzeyi ile depremin yıkıcılığı, öldürücülüğü arasında ters bir orantının

etkilemektedir. Doğu illerimizde toplama, yuvarlak taşların çamurla örülmesiyle yapılan, kalın taşıyıcı duvarları bulunan, kalın toprak damlı, ilkel işçilikle tamamlanmış olan bir yapı türü yığma taş yaygındır. En hafif bir yer sarsıntısında yıkılan bu konutların duvar ya da damı altında kalanların kurtulma olasılığı çok düşüktür. Batıdaki depremlerinde de bu yapı türü

ponya aynı şiddetteki bir depremi (Tokachi Oki, 1968) yalnızca 48 ölümlle atlatırken, İran'da (Tabas, 1978) ölü sayısı 15.000'ini aşmıştır. Depreme dayanıklı yapı yapılması ya da yapıların dayanıklı duruma getirilmesi yalnızca yurttaşın katlanacağı ya da başaracağı bir iş olmaktan çıkarılmalı, devlet kırsal alandaki konut sorununa ger-

ke nüfu
tehlikel
depreml
leyim k
si, bara
2. der
bölgele
yanınd
melerle
tirme
benze
gözar
ve bö
planlı
kulla
sağlı
cesin
med
lanıl
depr
yını
kim
tüm

GÖZLEM VE GÖRÜŞLER

AFETLERLE İLGİLİ İKİ KÜÇÜK İNCELEME

Necati DEDEOĞLU*

Aşağıda yer alan iki inceleme birkaç yıllık olmalarına karşın güncelliklerini yitirmemişlerdir. Aynı olarak başka bir yerde yayınlanmamış olan bu küçük araştırmaların, depremleri yeniden irdelediğimiz bu günlerde tartışmalara katkıda bulunacağına inanıyorum.

1. Depremlerden Sonra Görülen Ölüm, Yaralanmalar ve Hastalıklar

İncelenen depremler şunlardır: 1939 Erzincan, 1946 Varto, 1966 Varto, 1970 Gediz, 1971 Bingöl, 1975 Lice, 1976 Çaldıran, 1983 Erzurum ve 1992 Erzincan. Bu depremlerin her biri Hürriyet, Ulus ve Cumhuriyet gazetelerinden, ayrı ayrı, depremin yer aldığı birinci günden sonuncu güne kadar incelenmiş, haberlerde yer alan sağlıkla ilgili olaylar not edilmiştir.

Bulgular aşağıdaki şekilde özetlenebilir.

AFETLERE NİYE HEP HAZIRLIKSIZ YAKALANIYORUZ ? BİR ANTALYA ARAŞTIRMASI

Prof.Dr.Necati DEDEOĞLU*
dedeoglu@akdeniz.edu.tr

1

Öz: Afetlere hazırlanmada afetin görülme olasılığı, ciddiyeti türü kadar çeşitli sosyal, kültürel, psikolojik, ekonomik faktörler rol oynarlar. Ülkemizde gerek resmi kurumlar, gerekse bireyler afetlere hep hazırlıksız yakalanmaktadır. II.derece deprem bölgesi olan Antalya'da vatandaşın depreme hazırlık konusundaki bilgi, tutum ve davranışlarını öğrenmek amacıyla fakülte hastanesine başvuran 198 kişi üzerinde bir araştırma yürütülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Afete hazırlık, Antalya, Bilgi-Tutum-Davranış, Deprem

Giriş

Ülkemiz gerek deprem, sel ve toprak kayması gibi doğal afetlerin, gerekse bina yıkılması, fabrika patlaması, uçak düşmesi gibi teknolojik afetlerin sık görüldüğü bir bölgedir. Buna karşın, hem resmi ve kamusal kurumlar, hem de vatandaşlarımız afetlere karşı önlem alma, afetin olası zararını azaltma ve afete

2003 ANTALYA ARAŞTIRMASI, 198 EV REİSİ

- ✗ Antalya'nın hangi deprem kuşağında olduğunu bilen %28
- ✗ Evinin zemini ve/veya yapısının depreme dayanıklı olup olmadığını bilen %35
- ✗ Evinde bir deprem çantası olan %1
- ✗ Deprem anında ne yapacağını doğru bilen %22
- ✗ “Kaderde ne varsa o olur” diyen %59
- ✗ Deprem oluş nedenini doğru bilen %41
- ✗ Evini depreme karşı sigorta ettiren % 25
- ✗ İlk yardımı yapabilecek kadar bilen %21
- ✗ Türkiye'nin depremlerden gereken dersleri **almadığını** düşünen %90

SONUÇ

- ✘ Doğru bilgi ve davranışı en çok etkileyen faktörün 6 yıl veya daha fazla süre eğitim olduğu anlaşıldı.
- ✘ Antalyalılar genelde depreme hazır değiller.
- ✘ Önemli konularda bilgi eksikliği ve atalet var.
- ✘ Eğitilmiş olmak hazırlığı arttırıyor olsa bile yetersizlik yaygın.
- ✘ Devlet kurumlarına güvensizlik var fakat önlemleri devletten bekliyorlar.

International Disaster Reduction Conference, Davos Switzerland
27th August – 1st September 2006

Knowledge, attitude and practice of residents of Antalya, Turkey about earthquake preparedness

N. Dedeoglu

*Akdeniz University, Medical Faculty, Department of Public Health, Antalya, Turkey. Email:
dedeoglu@akdeniz.edu.tr*

Earthquakes and other disasters are frequent in Turkey which lies on the Alpine – Himalayan earthquake belt, one of the most active locations in the world. A damaging earthquake occurs once every 10 months and 3-4 thousand quakes are recorded each year. However, there is a curious lack of preparation for them both by the government agencies and also by individual citizens. This insensitivity might be due to a feeling of helplessness in face of uncontrollable and great natural incidents. It may also be caused by deficiencies in risk communication and risk awareness. Recent research from Turkey has indicated a cultural phenomenon whereby

2005 ANTALYA DEPREM ARAŞTIRMASI, 500 EV REİSİ

- ✗ Evim depreme dayanıklı mı bilmiyorum %47
- ✗ Deprem çantası hazırladım % 2
- ✗ Evim deprem sigortalı %36
- ✗ Hazırlık yaptım(sabitleme, plan,yangın) %12
- ✗ Depremin gerçek sebebini biliyor %90
- ✗ Bir deprem olsa ailecek zarar görürüz %89
- ✗ Depreme hazırlık ve önlem sorumluluğu devlettedir % 75

SONUÇ

- ✗ Depreme hazırlık çok düşük düzeyde
- ✗ **Eğitim düzeyi iyi olanlar, zengin olanlar**, daha önce deprem yaşamış olanlar biraz daha iyi hazırlıklı
- ✗ Kadercilik oldukça düşük ama hazırlık devletten bekleniyor
- ✗ Deprem hasarının azaltılması ve hazırlık çalışmaları bireyden çok toplumsal bir sorumluluk. Problemin kültürel, sosyal, ekonomik ve siyasi temelleri var
- ✗ Çözüm için katılım, güç paylaşımı, yasama, örgütlenme, kalkınma planlaması gerekiyor

Individual preparedness and mitigation actions for a predicted earthquake in Istanbul

Sıdıka Tekeli-Yeşil, Necati Dedeoğlu, Marcel Tanner, Charlotte Braun-Fahrlander and Birgit Obrist¹

This study investigated the process of taking action to mitigate damage and prepare for an earthquake at the individual level. Its specific aim was to identify the factors that promote or inhibit individuals in this process. The study was conducted in Istanbul, Turkey—where an earthquake is expected soon—in May and June 2006 using qualitative methods. Within our conceptual framework, three different patterns emerged among the study subjects. Outcome expectancy, helplessness, a low socioeconomic level, a culture of negligence, a lack of trust, onset time/poor predictability, and normalisation bias inhibit individuals in this process, while location, direct personal experience, a higher education level, and social interaction promote them. Drawing on these findings, the paper details key points for better disaster communication, including whom to mobilise to reach target populations, such as individuals with direct earthquake experience

Factors Motivating Individuals to Take Precautionary Action for an Expected Earthquake in Istanbul

**Sıdıka Tekeli-Yeşil,^{1,*} Necati Dedeoğlu,² Charlotte Braun-Fahrlaender,¹
and Marcel Tanner¹**

Istanbul is expected to experience an earthquake in the near future, but individuals show limited interest in preparing for it. This study aims to identify the factors associated with taking action to prepare for an earthquake and mitigate its effects at the individual level. A field survey was carried out in 2007 in two districts of Istanbul with different levels of earthquake risk. Within these districts, three socioeconomic levels were considered. A total of 1,123 people were interviewed face to face. Analysis indicated that the educational level of the respondents was the leading factor associated with taking at least three measures, followed by living in a higher earthquake risk area, having participated in rescue and solidarity activities in previous earthquakes, a higher level of knowledge about earthquakes, home ownership, a higher score for action-stimulating attitudes, being younger, and a higher general safety score, in that order. The findings pointed to the role of knowledge about earthquakes and possible mitigation/preparedness measures, and thus the importance of developing effective awareness programs. Such programs should also consider the characteristics of different groups

What motivates people to take precautionary action against earthquake risk in Istanbul?

Sıdıka Tekeli-Yeşil¹, Necati Dedeoğlu², Charlotte Braun-Fahrlaender¹, Marcel Tanner¹

¹ Swiss Tropical and Public Health Institute, Basel, Switzerland. Email: sidika.tekeli-yesil@unibas.ch, sidikatekeli@hotmail.com; c.braun@unibas.ch; marcel.tanner@unibas.ch

² Akdeniz University, Medical Faculty, Department of Public Health, Antalya, Turkey. Email: dedeoglu@akdeniz.edu.tr

ABSTRACT:

Istanbul is expected to experience an earthquake in the near future, but individuals show limited interest in preparing for it. This study aims to identify the factors associated with taking action to prepare for an earthquake and mitigate its effects at individual level.

A field survey was carried out in 2007 in two districts of Istanbul with different levels of earthquake risk; within these districts three socioeconomic levels (SEL) were considered. A total of 1123 people were interviewed face to face.

Analysis indicated that educational level of the respondents was the leading factor associated with taking at least three measures, followed by: living in a higher earthquake risk area, participating in rescue and solidarity activities

2007 İSTANBUL ARAŞTIRMASI

- ✘ Bakırköy (Yüksek deprem riski) ve Beykoz (Düşük deprem riski bölgeleri alındı. Her iki bölge sosyo-ekonomik düzeye göre üçer tabakaya bölündü
- ✘ Her tabakadan ikişer odak gurup görüşmesi yapıldı(12)
- ✘ İkinci aşamada küme örneklemeyle seçilen 1123 kişiye anket uygulandı
- ✘ Kişilerin %54'ü, afete hazırlık konusunda sorulan 11 önlemin en az üçünü almışlardı; %12 hiç önlem almamıştı. En az 3 önlem almakla ilişkisi bulunan faktörler afet deneyimi, **eğitim, deprem bilgisi**

ÖNLEM ALMAYI ETKİLEYEN FAKTÖRLER (ANKET SONUÇLARI ÇOKLU LOJİSTİK REGRESYON ANALİZİ)

Sıra	Faktör	OR
1	Üniversite veya yüksek okul mezunu olmak Ortaokul veya lise mezunu olmak	2.6*** 2.4***
2	Daha riskli bölgede oturmak (Bakırköy)	2.4***
3	Dayanışma ve kurtarma çalışmalarına katılmış olmak	2.0***
4	(Spontan olarak) En az 2 önlem bilmek Deprem anında ne yapılacağını bilmek Depremi ne olduğunu bilimsel olarak açıklamak	1.9** 1.6** 1.5**
5	Ev sahibi olmak	1.7**
6	Deprem ile ilgili tutum skoru: en az 7 olumlu tutum	1.5*
7	Son bir ayda arabanın ön koltuklarında seyahat esnasında her seferinde/çoğunlukla emniyet kemeri kullanmış olmak	1.5*
8	35-54 yaşları arasında olmak	1.5*

*** p<0.001; ** p<0.01; * p<0.05

BİLGİ KAYNAKLARI VE GÜVENİLEN KİŞİLER

Depremle ilgili bilgi kaynağı (2007 İstanbul)

TV %89

Gazete, dergi %48

İnternet %18

Okul,iş,komşu %13

Dernek,sosyal gr %10

En çok güvenilen bilgi kaynağı (2009 Antalya)

Hekimler %60

Bilim adamları %40

İmam, muhtar, vali, resmi görevli, komşu **güvenilmez.**

ARAŞTIRMA

ANTALYA KENT MERKEZİ SAĞLIK OCAKLARINA BAŞVURAN KİŞİLERDE AFET RİSK ALGILAMASINA ETKİ EDEN FAKTÖRLERİN ARAŞTIRILMASI

Necati DEDEOĞLU, Hakan ERENGİN**, Hasan Hüseyin POLAT****

Özet

Afetler ülkemizin önemli bir sorununu oluşturmaktadır. Bu nedenle vatandaşın afetleri nasıl algıladığı, bu algılamayı hangi faktörlerin etkilediği, bu faktörlerin demografik değişkenlerle nasıl etkileştiklerini bilmek değer taşımaktadır. Bu soruların yanıtını almak üzere Antalya'da, kent merkezindeki 9 sağlık ocağında, 20-25 Temmuz 2009 tarihinde ocağa herhangi bir nedenle başvuran 20-60 yaşındaki vatandaşlara anket yapıldı. Sonuçta Antalya halkının ihmalkar ve kadercisi olmadığı, kendine güvendiği, etrafındaki risklerden

2009 ANTALYA RİSK ARAŞTIRMASI

Sağlık Ocağına başvuran 15-60 yaş 1149 kişiye anket:

Çevresindeki risklerin farkında mı ?

Kendine yeterli mi, güveniyor mu?

Toplumsal destek kaynakları neler ?

Kimlerin söylediklerine güveniyor ?

Kadercilik var mı ?

Güçsüzlük ve yabancılaşıma var mı?

**Yaş, cinsiyet, eğitim, ekonomik durum, medeni durum ile
ilişki araştırıldı**

ARAŞTIRMA SONUÇLARI

- ✘ Kendilerine ve yeteneklerine güvenmiyorlar, başarılı bulmuyorlar, hayatın kendilerini ezeceğini düşünüyorlar
- ✘ Toplumsal destek olarak para, din, komşu, akraba, arkadaş, töre desteğini önemsiz buluyorlar; destek yok
- ✘ Sözlerine en çok güvenilenler doktorlar ve bilim adamları. Muhtar, imam, vali az güveniliyor, en az basın ve siyasetçiler
- ✘ Etraflarındaki risklerin (iklim değişikliği, domuz gribi, deprem, trafik kazası, bomba) çok farkındalar
- ✘ Fazla bir güçsüzlük, yabancılaşıma, çaresizlik bulamadık
- ✘ Talih, kader, alın yazısına çoğunlukla inanılıyor
- ✘ İhmal kültürü yok. Afet, ekonomik kriz, hastalık, kaza için “Bize bir şey olmaz” demiyorlar

Hepsinde eğitim ve ekonomik durum asıl belirleyici faktör

Tablo-3 Araştırma Gurubunun Kişisel Özellikleri ve Risk Algılaması Faktörleri Arasındaki İlişki (Ki kare analiz sonuçları)

RİSK ALGILAMASI FAKTÖRLERİ	Yaş	Cinsiyet	Eğitim Durumu	Medeni Durum	Çocuk Sahipliği	Ekonomik Durum	Kaza, Deprem Deneyimi
Kendi kendine yeterlilik	P<0.01	P<0.05	P<0.05			P<0.001	P<0.01
Toplumsal destek önemlidir			p<0.001	P<0.05	P<0.05	P<0.001	
Kadercilik yok			P<0.001	P<0.05	P<0.05	P<0.01	
Risklerin farkında		P<0.01	P<0.05				
Güçlü, yabancılaşmamış	P<0.01		P<0.001		P<0.01	P<0.001	
İhmalkâr değil			P<0.01			P<0.05	P<0.05
Başkalarının sözüne güvenme	P<.0.01		P<0.01			P<0.05	

Depremlere karşı önlem almıyoruz

SELLERE, TRAFİK KAZALARINA, İŞ KAZALARINA
MADEN KAZALARINA ÖNLEM ALIYOR MUYUZ?

SUÇLU KİM? İHMAL YETKİLİLERDE Mİ, BİREYDE Mİ,
TÜM TOPLUMDA MI? ACABA BİR “İHMAL KÜLTÜRÜ”
MÜ VAR?

CULTURE OF NEGLIGENCE AND DISASTER PREPAREDNESS

Dr. Necati Dedeoğlu
Professor of Public Health
Antalya, Turkey

ABSTRACT

The paper points out that a culture of negligence does exist, especially in developing countries. The main determinants of such a culture are educational and economic levels of the citizens. However, there are many other intervening social and psychological factors that influence negligence for getting prepared for a disaster. Negligence to disasters or other life events such as accidents is a product of poverty, marginality and underdevelopment. It is argued that to be able to live, to exist is difficult and costly for the poor. However their lives have little value. For any disaster preparation to be done, this equation should be reversed. To prepare for disasters, a person should have a life worth protecting. It is concluded that for deprived societies, disaster preparedness is a public responsibility rather than an individual one and that social measures such as social justice, participation, democracy, power sharing, equality and development planning should be considered as prerequisites of any disaster preparation.

Key words: Disaster preparedness, culture, negligence, underdevelopment, Turkey

DI:

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANI
ERDOĞAN BAYRAKTAR AÇIKLADI:

KOLONLARI KESENLERE AĞIR CEZA!

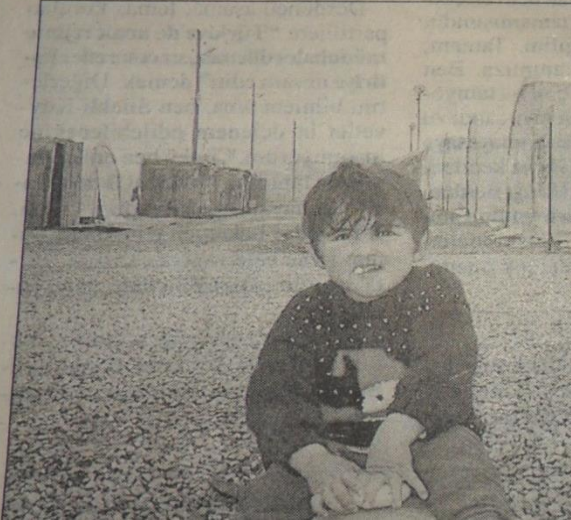
*Bakan Bayraktar inşaat mevzuatının
yenileneceğini ve kat maliklerinin
yüzde 70'inin istemesi halinde*

ADAPAZARI 4 VE ERZİNCAN 3 KEZ YIKILDI

Daha önce de deprem yaşayan insanlar, konut seçiminde hassas davranmıyor **Felaketler çabuk unutuluyor**

► Araştırmaya göre doğma büyüme Adapazarlı olan insanlara göre dışarıdan gelenler deprem konusunda daha hassas ve bilinçli.

► İnsanların birbirlerine hitap şekilleri değişmiş. Birbirlerine hal hatır sorarken "Ne haber, sen"

ADAPAZARI (AA) - Adapazarı'nda, son yüzyılda meydana gelen 7 büyük depreme karşın halkın hiçbir önlem almadığı belirlendi.

Sakarya Valiliği'nce oluşturulan Bilim Kurulu'nun Sakarya Üniversitesi'ne yaptırdığı Deprem Araştırma Projesi'nin (DAP) ilk sonuçları alındı. Yrd Doç. Dr. Türker Eroğlu tarafından yürütülen ve iki aşamada gerçekleştirile araştırmada dikkati çeken en çarpıcı nokta, "1935, 1943, 1944, 1952, 195, 1967 ve son olarak 17 Ağustos 1999'a 7 büyük depremin meydana geldiği bilgede, halkın yaşanan büyük acıları ka sürede unuttuğunun belirlenmesi" oldu.

Anket ve yüz yüze görüşme yöntemiyle iki aşamada gerçekleştirilen araştırmaya katılan Adapazarlıların tamamına yakın bölümü, son felaketin zerrinden 17 ay geçmesine karşın "Çası"

nülmemiş ya da birinci planda tutulmamış. Değerlendirme çalışmaları heniz devam eden araştırmada elde edilen diğer ilginç sonuçlardan bazıları şöyle:

- Doğma büyüme Adapazarlı olan insanların deprem konusunda bilinçli ve hassas olması gerekirken aksine dışarıdan gelen insanlar daha hassas ve bilinçli.

- Kadercilik anlayışı, depremin sonrası yerini bilime ve teknolojiye bırakmış.

- İnsanların birbirlerine hitap şekilleri değişmiş. Birbirlerine hal hatır sorarken "Ne haber, sen yaşıyor musun" ya da "Nasılsın yıkık kenti" gibi argo konuşmalar ağırlık kazanmış.

- İşsizlik ve iş değişimi yaşanmış.

- Üniversite öğrenimi görenle ilkokul mezunu arasında, deprem bilinci ve tedbiri konusunda hiç fark bulunmuyor.

Dr. Türker Eroğlu, "Deprem Sonuçları"

Piyale Madra, Ademler ve Havvalar

DERLEME

RİSK BİLİNCİ ve SAĞLIK

Risk

İnsanların olumsuz veya tehlike içeren bir durumun ne kadar farkında olduklarını, bu durum karşısında nasıl davrandıklarını, bu farkındalığı ve davranışı hangi faktörlerin etkilediğini bilmek, tehlikelerden veya olası hastalıklardan korunabilmek

birisi tehlike yaratacak olan olayın görülme sıklığı, olasılığıdır. Diğeri de olay görüldüğünde ortaya çıkacak olan kaybın büyüklüğüdür. Örneğin bir kentte önümüzdeki 20 yıl içinde görülebilecek ve tarım arazilerinin % 50'sini mahvedecek bir sel riski veya İstanbul'da önümüzdeki 30 yıl içinde görülebilecek ve en az 40.000 konutun yıkılmasına

Necati DEDEOĞLU*

RİSK ALGILAMA VE EYLEME GEÇMEDE ETKİLİ FAKTÖRLER

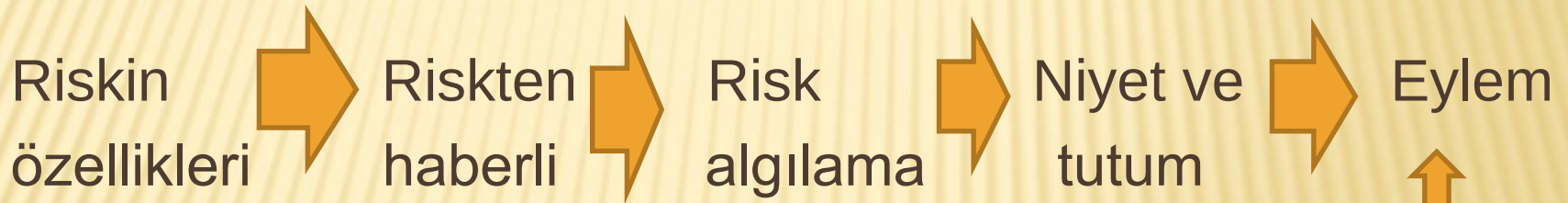
- ✘ *Riskin niteliği* : Tür, olasılık,zarar,önlenebilir, acil, yeni
- ✘ *Risk alma davranışı*: Gençler, kişilik özelliği
- ✘ *Sorumluluk almaktan kaçınma, dışsallaştırma*: Kendi başına gelene kadar başkasının sorunu, “devlet baba”
- ✘ *Öğrenilmiş çaresizlik*: Süregelen başarısızlık, çaresizlik motivasyonu kaybolmuş, umutsuz, edilgen
- ✘ *Yabancılaşma*: Üretimden, kendinden, toplumdan soyutlanmak,duyarsızlaşmak, köksüzleşmek
- ✘ *Kanaat önderleri*:Bilim adamı,imam, şeyh,politikacı,komşu

RİSK ALGILAMA VE EYLEME GEÇMEDE ETKİLİ FAKTÖRLER

- ✗ *Önlemin başarısı*: Alınan önlemin sonuç vereceği beklentisi ve az emek/ para/ zaman harcama
- ✗ *Kişinin özellikleri, donanımları*: Eğitim, ekonomik güç, deneyim, zeka, psikolojik davranış
- ✗ *Sosyal destek* : Hemşerilik ,geniş aile, cemaat
- ✗ *Kültürel faktörler* : İhmal kültürü, toplumsal sorumluluk, vatandaşlık bilinci, kadercilik
- ✗ *Öncelikli riskler* : Risk toplumu, riskin yakınlığı, aşinalığı,ölçülebilirliği, yoksulların öncelikleri farklı

BİR RİSK MODELİ

Etkileyen toplumsal kişisel faktörler, engeller, kaynaklar

Değerlendirme, maliyet yarar analizi

RİSK ALGILAMADA VE EYLEMDE TOPLUMSAL FAKTÖRLER

- ✘ Antalya ve İstanbul'da deprem riski algılaması ile ilgili araştırmalar en önemli faktörlerin deprem bilgisi, eğitim, gelir düzeyi, ev sahipliği gibi toplumsal faktörler olduğu ortaya çıkmıştı
- ✘ Afete hazırlık ve önlem almada toplumsal faktörler bireysel faktörlerden daha önemlidir. Bu durumda risklere karşı kişilere “korunun, önlem alın” demenin pek bir anlamı bulunmamaktadır.
- ✘ Bireysel sanılan bazı özellikler aslında toplumsaldır (sigara, uyuşturucu, beslenme, egzersiz , afete karşı önlem)
- ✘ Risk algılamada en önemli bulunan eğitim ve ekonomik durum, çaresizlik toplumsal dinamiklere bağlıdır
- ✘ Trafik kazaları, maden kazaları, iş kazaları, seller, yanlış yerlere yapılmış çürük binalar, salgınlar, afetler toplumsal sorunlardır; çözümleri ekonomik, sosyal, ve siyasidir.

Yoksul ailelerin afete hazırlık yapacak ekonomik, fizik, psikolojik gücü yoktur
Yoksul aileler daha riskli ortamda yaşar ve çalışırlar
Yoksul aileler tehlikelerden daha çok zarar görürler.

Ülkemizde yaşamak pahalıdır;
hele de **yoksullar için**

Ülkemizde insan hayatı
ucuzdur; hele de **yoksullar için**

2011 VAN DEPREM AFETİ TEMEL NEDENİ

Van Mimarlar Odası Başkanı Dr. Öztürk'le deprem felaketinin gerçek nedenlerini konuştuk:

Yoksulluk ve umarsızlık

OKTAY EKİNCİ

23 Ekim'de 7.2 büyüklüğündeki sarsıntıyla yıkılan Van ve çevresindeki ölümcül göçmelerin nedenlerini Mimarlar Odası Van Şubesi Başkanı Dr. Şehabettin Öztürk'le konuştuk. Aynı zamanda Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde öğretim üyesi olan Öztürk, gerçekçi saptamalarını şöyle özetliyor: "Van ve Erciş'teki betonarme yapıların yıkılmaları yetkililerin imarı önemsememeleri ve genel umarsızlıktan kaynaklanıyor. Ancak son zamanlarda

Can kaybının yüksek olduğu köylerdeki çökmelerin de her yönüyle "yoksulluk" ürünü olduğunu belirten Öztürk, medyada "kerpiç" dense bile hemen hiçbirinin kerpiç yapı tekniğini taşımadıklarını vurgulayarak şu açıklamaları yapıyor: "İçine saman bile katılmamış çamurla inşa edilen toprak damlı köy binalarındaki can kayıpları da harçsız duvarların çatıdaki ağaçları taşıyamamaları yüzünden... Ne yazık ki hayvan dam-

HARÇSIZ KÖY EVLERİ

Mimarlar Odası Van Şubesi Başkanı'ndan depremin teknik özetini yapmasını istediğimde ise aldığım yanıt çarpıcıydı: "Nasıl yıkılmadığına hayret ettiğim, halkın kendi tekniğiyle yaptığı binlerce yığma bina var; ama bu neden yıkıldı diyebileceğim hemen hiçbir yeni yapı yok..."

larıyla aynı şekilde ve herkesin kendi elleriyle yaptığı bu evler Doğu Anadolu yoksulluğunun bir gerçeği..."

bir olmuş. Erciş'te de şehir merkezinde ve Van Yolu denen ana arterde kahvehaneler, lokantalar, lokaller için kolon kesmeler yapıldığından, ölümlerin önemli bir bölümü tatil gününü buralarda geçirenlerin tabiyeler altında kalmasıyla gerçekleşmiş...

'Yığma'lar yıkılmadılar

Van'da ve Erciş'te ayakta kalan yapıların büyük çoğunluğunun ise ruhsatsız, kaçak bile olsalar, yörede yaygın olan 1970'lerde inşa edilmiş "yığma binalar" olması, deprem böl-

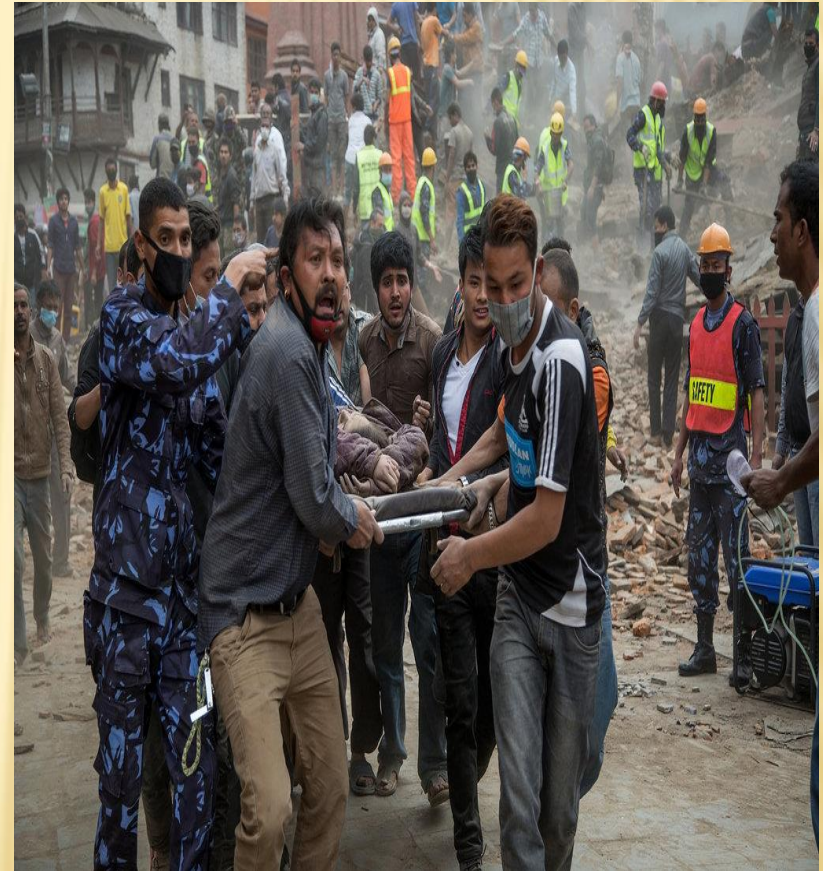
"denetimsizlik" ve "teknikliğine aykırı her ruhsatlı yüksek yapı için belahimize sonuçlandırdı..."

SONUÇ

- ✘ Teknoloji kullanamayan, afetleri önleyemeyen çaresiz toplumlarda kadercilik yaygındır. Zaten sürekli bir ölüm riski altında yaşayıp ruh sağlığı korunamaz (Yoksayma, unutma)
- ✘ Riskin büyüklüğü ve yakınlığı, önem taşıyan diğer insanların tutumu, kişinin kapasitesi ve kendine güveni afete karşı önlem almayı etkiler
- ✘ Toplumda diğer başka riskler (kaza, cinayet, hastalık vb.) yaygınsa önlem almak savsaklanır
- ✘ Afetlere hazırlıklı olabilmek için engel oluşturan kültürel ve sosyal faktörlerin bilinmesi gerekir
- ✘ Bunların başında geri kalmışlık, plansızlık, cahillik ile yoksulluk üreten, vatandaşı değil maden sahibini, fabrika sahibini, müteahhiti kollayan bir sömürü sistemi gelmektedir

- ✘ Poverty and pollution make the problem worse, Jackson said. That's because **people don't spend time worrying about some future earthquake because they have more pressing problems.**

"If you live in the Kathmandu Valley you have **other priorities, daily threats and daily nasty things happen to you in terms of air quality, water quality, pollution, traffic and just poverty,**" Jackson said. "But it doesn't mean that the earthquakes go away."

25 NISAN 2015 NEPAL DEPREMI (7.8)

Askere istediği kadar izin

2 ay veya belli bir süre kadar izin veriyoruz. Dolayısıyla bunlarda bir sıkıntı yok. Deprem bölgesinde ailesi olan Mehmetçikler nerede olursa olsun izin almak istediğinde pekâlâ istediği kadar izin verilecek" dedi. Yılmaz, bir gazetecinin CHP lideri Kemal Kılıçda- roğlu'nun Erciş'in il olması isteğinin Meclis'e ge- leceğini belirtmesi üzerine "Gelsin, gel- sin bir bakalım, bir değerlendiril- relim, en doğrusu ne ise o yapılır" de- di.

VAN (Cumhuriyet) - Van'ı ziyaret eden Millî Sa- vunma Bakanı İsmet Yılmaz, "Deprem metçiklerimize zaten

Bina 'muayenesi' 1700 TL

Bunun üzerindeki yapılarda ise her daire için 70 TL fiyat alınıyor. Bir rapor ortalama 15-20 günde çıkıyor.

İstanbul
Büyükşehir
Belediyesi'nin (İBB)

İştiraklerinden BİMTAŞ, yurttaşların talepleri doğrultusunda binaların depreme dayanıklılığını öl- çüyor ve bina hakkında rapor veriyor. 4 kata ka- dar olan bir apartmana 1700 lira sabit fiyat biçiliyor.

EYÜP MUHCU

Kamu, denetim sektöründen çekildi, meslek odaları devre dışı bırakıldı

Yapı denetim sistemi çöktü

Sistem geri gitti

Mimarlar Odası Başkanı Eyüp Muhcu, 1999 depre- minden sonra alınan ve eksiklikleri nedeniyle tar- tışılan tedbirlerin dahi bu- gün ortadan kaldırıldığını söyleyerek "4708 sayılı Denetim Yasası sorunlu çıktı. İktidarın yapabilece- ği iki şey vardı. Ya bu ya- sanın eksiklerini gidere- cek ya da ya- sürecini yeniden y- dıracaktı. Şimdi görüyo- ruz ki yapı denetim süre- cinde geri adımlar atıldı" diye konuştu. 3194 sayılı İmar Kanu- nu'na göre gerçekleştir- len yapı denetiminin ge- çek bir denetim sağlan- dığının 1999 depremin- ortaya çıktığını vurgu- yan Muhcu, 2001'de v-

TEHDİT ALTINDAKİ İSTANBUL

Mimarlar Odası ve İnşaat Mühendisleri Odası ile ortak çalışma

Cengiz YILDIRIM / Özlem GÜVELİ

5

İlandı

A CANSEVER

n'da merkez üssü Ba- n 7.2'lik depremin gün geçti, ancak sür- korkutmaya de- ün gece meydana etindeki depremde i. Depremzedeler geçirdi. thanesi ve Deprem tüsü'nden alınan e yarısı saat üssü Van Gölü günde bir deprem em, Bitlis, Muş, birçok ilçelerin- Deprem ar- nik ve korku ile n'da evi az ha- yeniden çadır- aştı. Erciş il- n binalardan şallah Zen- ra Öner ve ek yaralandı. abası Mu-

na hüznle baktılar.

RANT YOLUNA FEDA EDİLEN İSTANBUL

ASIM 2011 PAZAR

CUMHURİYET
DİZİ

SAYFA

İstanbul'da beklenen yıkıcı deprem sonrası kurulacak çadırkent ve insanların toplanacağı alanların üzerinde binalar yükseliyor

Kaçacak yerimiz kalmadı

İstanbul Valiliği Afet Yönetim Merkezi Başkanı Eyüp Muhcu, İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şube Başkanı Cemal

İstanbul'da beklenen yıkıcı deprem sonrası insanların toplanabilecek alanları kalmadı. İstanbul Valiliği Afet Yönetim Merkezi

zi'nde 2001 yılında belirlenen 480 adet çadır ve toplanma yerinin yarısı artık yok. Kâğıt üzerinde gözüken 240 adet çadır ve toplanma alanının bir kısmı yapılaşmaya açıldı, üzerinde bina-

İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şube Başkanı Gökçe, 17 Ağustos'tan itibaren deprem riskinden sonra İstanbul'da Afet Yönetim Merkezi tarafından belirlenen toplanma alanları 480 noktaya belirlendi. 1999 depremi devam ederken toplanma yerlerinin önemi üzerine İstanbul Valiliği, parklar, meydanlar, bu iş için ayrılmış alanlar, çe, gelinen toplanma alanları belirlendiğini ve bu alanlar

SUÇ HEP HÜKÜMETLERDE Mİ?

YANGIN MERDİVENİ KAPISI

**KAPI ANAHTARI
NÖBETÇİ MEMUR
ODASINDADIR**

www.komikresim.com

YER ANTEP, HAFİF RAYLI SİSTEM İNŞAATI YEMEK MOLASI

SONUÇ

Temel sorumluluk ulusal ve yerel yöneticilerde olmakla beraber afete hazırlanmakta kişinin sorumluluğunu da göz ardı etmemeliyiz. Yaşarken, ev alırken, evde herhangi bir eşyamızı konumlandırırken ‘Bu kent 1. derece deprem bölgesindedir’ dediğimiz oluyor mu? Deprem için hiç hazırlığımız var mı? **HAYIR !**

Araştırmalardan çıkan umut verici sonuç **bilginin** depreme hazırlanmada çok önem taşıdığıdır.

Güvenilen kişilerin çabası, bu toplumda riskleri önleme, zarar azaltma, hazırlık yapma konusunda etkili olabilir. Bu çabalarda yoksul ve eğitimsizlere öncelik verilmelidir

İnsana ve yaşama değ er verilmeyen, her türlü riskin çokça görüldüğü ülkemizde yaşamayı ucuz ama insan hayatını pahalı yapmak zorundayız.

Hekimlerin hem toplum hem bireyler üzerinde etkili olduğ  da göz önüne alınırsa, sağlıkla ilgili risklerin duyurulmasında,  nemsenmesinde, tehlikelerin önlenmesinde ve zararlarının giderilmesinde önemli görevleri olduğ  anlaşılmaktadır.

